

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

**ՆԵՐՄՈՒԾՄԱՆ ՄԱՔՍԱՏՈՒՐՔԵՐԸ ԵՎ ՄԱՆԴԱՄ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐՈՎ ՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՀԱՇՎԻՆ
ԶՎՃԱՐԵԼՈՒ, ԻՆՉՊԵՍ ՆԱԵՎ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՀԱՇՎԻՆ ԱՎԵԼԻ ՎՃԱՐՎԱԾ
ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԸ ՎՃԱՐՈՂՆԵՐԻՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁՆԵԼՈՒ ՀԻՄՆԱՎՈՐՎԱԾՈՒԹՅԱՆ
ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ**

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության իրականացման հիմքը՝ ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2017թ. հունվարի 23-ի թիվ 3/2 որոշում:

Վերահսկողության նպատակը՝ Հայաստանի Հանրապետության վերահսկիչ պալատի, Բելառուսի Հանրապետության պետական վերահսկողության կոմիտեի, Ղազախստանի Հանրապետության հանրապետական բյուջեի կատարման նկատմամբ վերահսկողության հարցերով հաշվիչ կոմիտեի, Ղրղզստանի Հանրապետության հաշվիչ պալատի և Ռուսաստանի Դաշնության հաշվիչ պալատի կոլեգիաների (խորհուրդների, լիազորված մարմինների) 2016 թվականի նոյեմբերի 29-ի համատեղ նիստի որոշմամբ հաստատված հաշվետվության 9.2 կետի համաձայն ներմուծման մաքսատուրքերը Եվրասիական տնտեսական միության (այսուհետ՝ ԵԱՏՄ) անդամ պետությունների միջազգային պայմանագրերով սահմանված միասնական հաշվին չվճարելու, ինչպես նաև միասնական հաշվին

ավելի վճարված գումարները վճարողներին վերադարձնելու հիմնավորվածության ուսումնասիրություն:

Վերահսկողության առարկան՝ Ներմուծման մաքսատուրքերը ԵԱՏՄ անդամ պետությունների միջազգային պայմանագրերով սահմանված միասնական հաշվին չվճարելու, ինչպես նաև միասնական հաշվին ավելի վճարված գումարները վճարողներին վերադարձնելու հիմնավորվածությունը:

Վերահսկողության օբյեկտները՝ ՀՀ ֆինանսների նախարարություն, ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտե:

Վերահսկողության ծավալը՝ ԵԱՏՄ անդամ պետությունների միջազգային պայմանագրերով սահմանված միասնական հաշվին չվճարված 4,468,309.2 հազ. դրամ, ինչպես նաև միասնական հաշվից վերադարձված 35,306.7 հազ. դրամ:

Վերահսկողության կատարման ժամկետը՝ 2017թ. հունվարի 30-ից մինչև 2017թ. ապրիլի 28-ը ներառյալ:

Վերահսկողությամբ ընդգրկվող ժամանակաշրջանը՝ 2015 թվականի փետրվարի 1-ից մինչև 2015 թվականի դեկտեմբերի 31-ը:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝ Վերահսկողության իրականացման ընթացքում կիրառվել են դիտարկման և վերլուծության ձևերը: Դիտարկման փուլում իրականացվել է վերահսկողության օբյեկտներից ստացված տվյալների ուսումնասիրություն: Վերլուծության փուլում վերլուծվել և ամփոփվել են դիտարկման արդյունքները:

Վերահսկողության արդյունքները՝

Համաձայն ԵԱՏՄ ֆինանսական հսկողության մարմինների կողմից «Ներմուծման մաքսատուրքերի (համարժեք այլ տուրքերի, հարկերի և հավաքագրումների) գումարները հաշվեգրելու և բաշխելու, դրանք որպես եկամուտ Եվրասիական տնտեսական միության անդամ պետությունների բյուջեներ

փոխանցելու կարգի մասին» արձանագրության («Եվրասիական տնտեսական միության մասին» պայմանագրի 5-րդ հավելված) պահպանման նկատմամբ» համատեղ վերահսկիչ միջոցառումների վերաբերյալ 2016 թվականի նոյեմբերի 29-ի նիստի որոշմամբ հաստատված հաշվետվության 7.5 կետի Հայաստանի Հանրապետությունում այն ներմուծման մաքսատուրքերի հաշվառումը, որոնց վճարման պարտավորությունը ծագել է մինչև ԵԱՏՄ Հայաստանի Հանրապետության միանալը, նախատեսվել է գանձապետարանի հետևյալ հաշիվներում՝

900005014015՝ ներմուծման մաքսատուրքեր (իրավաբանական անձինք)։

900005015012՝ ներմուծման մաքսատուրքեր (ֆիզիկական անձինք)։

900005061289՝ ներմուծվող ապրանքներից մաքսատուրք նախքան 2014 թվականի մայիսի 29-ի պայմանագրի 5-րդ հավելվածը (այսուհետ՝ հավելված) կիրառելը։

Ընդ որում, առաջին երկու հաշիվները գոյություն են ունեցել մինչև ԵԱՏՄ-ին Հայաստանի Հանրապետության միանալը, իսկ երրորդը բացվել է Միությանը Հայաստանի Հանրապետության անդամակցության հետ կապված։

2015 թվականի փետրվարից դեկտեմբեր տվյալ հաշիվներ մուտքագրվել է 4,468,309.2 հազ. դրամ։ Հաշիվների շարժը ներկայացված է աղյուսակ 1-ում։

«Հայաստանի Հանրապետության «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» 2014թ. մայիսի 29-ի պայմանագրին միանալու մասին» միջազգային պայմանագրի Հավելված 3 II բաժնի 2-րդ կետով սահմանվում է, որ Հայաստանի Հանրապետությունը հավելվածը կիրառում է «Հայաստանի Հանրապետության Եվրասիական տնտեսական միության մասին» 2014 թվականի մայիսի 29-ի պայմանագրին միանալու վերաբերյալ» պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու ամսվան հաջորդող ամսվա 1-ից։

Պայմանագիրն ուժի մեջ է մտել 02.01.2015թ.-ին: Հավելվածը կիրառվում է 01.02.2015թ.-ից:

Աղյուսակ 1

հազ. դրամ

Հաշվի համարը	Հաշվի անվանումը	Մուտք	Հաշվանցումներ և վերադարձներ	Փաստացի մուտք (Մուտքից հանած հաշվանցումներ և վերադարձներ)
900005014015	Ներմուծվող ապրանքներից մաքսատուրք /իրավաբանական անձանցից/	182,003.8	315,487.3	(133,483.5)
900005061289	Ներմուծվող ապրանքներից մաքսատուրք՝ նախքան 2014 թվականի մայիսի 29-ի պայմանագրի 5 հավելվածը կիրառելը	1,048,001.0	163,278.8	884,722.2
900005015012	Ներմուծվող ապրանքներից մաքսատուրք /ֆիզիկական անձանցից/	3,718,030.1	959.6	3,717,070.5
Ընդամենը		4,948,034.9	479,725.7	4,468,309.2

Վերահսկողությամբ պարզվեց.

«900005015012 – ներմուծվող ապրանքներից մաքսատուրք ֆիզիկական անձանցից» հաշվի վերաբերյալ: Հաշվին մաքսատուրքեր են վճարվել ֆիզիկական անձանց կողմից անձնական օգտագործման ապրանքների ներմուծման համար: Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանում հաշվին իրականացվել է թվով

18993 մուտք, ընդամենը 3,718,030.1 հազ. դրամի: Հաշվից իրականացվել է 959.6 հազ. դրամի վերադարձ և հաշվանցում այլ հաշվի (25.0 հազ. դրամ՝ միասնական հաշվին): Այսպիսով հաշվի փաստացի մուտքը կազմել է 3,717,070.5 հազ. դրամ: «Մաքսային կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքի 92-րդ հոդվածի համաձայն ֆիզիկական անձանց կողմից անձնական օգտագործման ապրանքների ներմուծման համար վճարված մաքսատուրքի գումարները ենթակա չեն հաշվեգրման ԵԱՏՄ անդամ պետությունների սահմանված միասնական հաշվին:

«900005014015 – ներմուծվող ապրանքներից մաքսատուրք իրավաբանական անձանցից» հաշվի վերաբերյալ: 01.02.2015թ.-31.12.2015թ. ընկած ժամանակահատվածում հաշվին մուտքագրվել է 182,003.8 հազ. դրամ: Վերահսկողության արդյունքում պարզվեց, որ 41,573.8 հազ. դրամի վճարումը տնտեսվարողների կողմից իրականացվել է հունվար ամսին (նախքան ՀՀ կողմից հավելվածի կիրառելը), սակայն մուտքագրվել է փետրվարի մեկից հետո:

Հաշվից 142,746.0 հազ. դրամ փոխանցվել է «2014թ. մայիսի 29-ի պայմանագրի 5 հավելվածին համապատասխան վճարվող ներմուծման մաքսատուրքեր/համարժեք ազդեցություն ունեցող այլ տուրքեր, հարկեր և գանձումներ/» հաշվին (միասնական հաշիվ):

«900005061289 – ներմուծվող ապրանքներից մաքսատուրք՝ նախքան պայմանագրի 5-րդ հավելվածը կիրառելը» հաշվի վերաբերյալ: 01.02.2015թ.-31.12.2015թ. ընկած ժամանակահատվածում հաշվին մուտքագրվել է 1,048,001.7 հազ. դրամ: Հաշվից 159,598.2 հազ. դրամ փոխանցվել է միասնական հաշվին, իսկ 3,680.5 հազ. դրամը վերադարձվել է 2 տնտեսվարողների: Այսպիսով հաշվի փաստացի մուտքը կազմել է 884,722.5 հազ. դրամ:

Վերահսկողության արդյունքում պարզվեց, որ մուտքագրված 1,048,001.7 հազ. դրամից 784,756.0 հազ. դրամի վճարումը տնտեսվարողների կողմից իրականացվել է հունվար ամսին (նախքան ՀՀ կողմից հավելվածի կիրառելը), սակայն մուտքագրվել է փետրվարի մեկից հետո : Համաձայն ՊԵԿ պարզաբանման մնացած

վճարումներն իրականացվել են այն ներմուծումների համար, որոնց հայտարարագրերը լրացվել են նախքան 2015թ. փետրվարի 1-ը: Ընտրանքային ուսումնասիրվել են 30,195.2 հազ. դրամ վճարված մաքսատուրքերի ներմուծման հայտարարագրերը, որի արդյունքում պարզվել է, որ, իսկապես, դրանք կազմվել են նախքան փետրվարի 1-ը:

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանում միասնական հաշվից տնտեսվարողներին վերադարձվել է 35,306.7 հազ. դրամ (Աղյուսակը կցվում է): Վերահսկողություն իրականացնող հանձնաժողովի կողմից ուսումնասիրվել են վերոնշյալ վերադարձների պատճառները, որի արդյունքում պարզվել է,

- թվով տասը փոխանցումներ (23,511.9 հազ. դրամ) իրականացվել են անձանց, որոնք սխալմամբ են իրականացրել վճարումներ միասնական հաշվին,
- թվով յոթը փոխանցումներ (9,333.5 հազ. դրամ) իրականացվել են «Էյչ-Էս-Բի-Սի բանկ Հայաստան» ՓԲԸ-ին, քանի որ համաձայն բանկի 07/12/2015թ. թիվ MGR-SSV-2015010 գրության համակարգի տեխնիկական խնդիրների պատճառով վճարումները կրկնակի են իրականացվել,
- մեկ դեպքում (2,461.3) հազ. դրամ վերադարձվել է, քանի որ ներմուծման հայտարարագիրը ճանաչվել է անվավեր:

Բոլոր 18 դեպքերի հիմքերի ուսումնասիրության արդյունքում խախտումներ չեն հայտնաբերվել:

Եզրակացություն

ՀՀ տարածք ներմուծված ապրանքների այն մաքսատուրքերը, որոնք վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակահատվածում ԵԱՏՄ անդամ պետությունների միջազգային պայմանագրերով սահմանված միասնական հաշվին մուտք չեն եղել, կազմել են 4,468,309.2 հազ. դրամ: Վերոգրյալն իրենից ներկայացնում է գանձապետական երեք հաշիվներին մուտք եղած 4,948,034.9 հազ. դրամի և հաշիվներից իրականացված 479,725.7 հազ. դրամի հաշվանցումների և վերադարձների տարբերությունը: Միասնական հաշվին չմուտքագրելու հիմնական պատճառները եղել են հետևյալը՝

1. 3,718,030.1 հազ. դրամի մաքսատուրքի վճարումն իրականացվել է ֆիզիկական անձանց կողմից անձնական օգտագործման նպատակով ներկրված ապրանքների դիմաց, որոնք համաձայն «Մաքսային կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքի 92-րդ հոդվածի ենթակա չեն հաշվեգրման ԵԱՏՄ անդամ պետությունների սահմանված միասնական հաշվին,
2. 826,329.8 հազ. դրամի վճարումն իրականացվել է նախքան հավելվածի կիրառելը, սակայն հաշիվներին մուտքագրվել է հավելվածի կիրառումից հետո:

Հարկ է նշել, որ հաշիվներից ընդամենը հաշվանցված և վերադարձված 479,725.7 հազ. դրամից 302,369.2 հազ. դրամը հաշվանցվել է ԵԱՏՄ բաշխվող միասնական հաշվին:

01.02.2015-31.12.2015թ. ընթացքում ներկրման մաքսատուրքերի գծով վերադարձված գումարներ

հազ. դրամ

	Գումար	Գործարքի ամսաթիվը	Ստացողի անվանումը	Նպատակը
1	10 540,5	01.06.2015	«ՌՌՄՇԻՆ» ՍՊԸ, ՀՎՀՀ 00120749	սխալ փոխանցում
2	1 437,8	03.07.2015	Հայբիզնեսբանկ ՓԲԸ, ՀՎՀՀ 01500362	սխալ փոխանցում
3	504,5	03.07.2015	Հայբիզնեսբանկ ՓԲԸ, ՀՎՀՀ 01500362	սխալ փոխանցում
4	64,6	18.07.2015	Մուլտի գրուպ-սթոուն ՓԲԸ, ՀՎՀՀ 02555076	սխալ փոխանցում
5	132,0	20.08.2015	Օպտիմում էներջի ՍՊԸ, ՀՎՀՀ 02617144	սխալ փոխանցում
6	6 248,4	20.08.2015	Միքբրոք ՍՊԸ, ՀՎՀՀ 01573884	սխալ փոխանցում
7	2 461,3	27.08.2015	Կրադան ՍՊԸ, ՀՎՀՀ 04718613	հայտարարագիրն անվավեր է ճանաչվել
8	36,4	28.09.2015	LLL Ստարտ ՍՊԸ, ՀՎՀՀ 02639875	սխալ փոխանցում
9	288,7	18.11.2015	Գեդեոն Ռիխտեր ԲԸ Հայաստանյան ներկ., ՀՎՀՀ 02534387	սխալ փոխանցում
10	3 450,0	14.12.2015	Միթ Իմփորթ ՍՊԸ, ՀՎՀՀ 00887935	սխալ փոխանցում
11	809,1	24.12.2015	Օլիմպ էնջիններինգ ՍՊԸ, ՀՎՀՀ 02249613	սխալ փոխանցում
12	161,4	30.12.2015	Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստանե ՓԲԸ, «Նուշ իկյան Ասոցիացիա» ՍՊԸ, ՀՎՀՀ 01510288	Կրկնակի փոխանցված գումար
13	2 570,7	30.12.2015	Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստանե ՓԲԸ, «Նուշ իկյան Ասոցիացիա» ՍՊԸ ՀՎՀՀ 01510288	Կրկնակի փոխանցված գումար

14	1 893,5	30.12.2015	Էյչ-Էս-Բի-Սի բանկ Հայաստանե ՓԲԸ, «Էսեն»ՍՊԸ, ՀՎՀՀ 02623018	Կրկնակի փոխանցված գումար
15	2 294,4	30.12.2015	Էյչ-Էս-Բի-Սի բանկ Հայաստանե ՓԲԸ, Եվրո թերմ ՓԲԸ, ՀՎՀՀ 02541434	Կրկնակի փոխանցված գումար
16	6,0	30.12.2015	Էյչ-Էս-Բի-Սի բանկ Հայաստանե ՓԲԸ, «Ձեթ ընդ Էյ» ՍՊԸ, ՀՎՀՀ 00859794	Կրկնակի փոխանցված գումար
17	1 507,0	30.12.2015	Էյչ-Էս-Բի-Սի բանկ Հայաստանե ՓԲԸ, «Ձեթ ընդ Էյ»ՍՊԸ, ՀՎՀՀ 00859794	Կրկնակի փոխանցված գումար
18	900,4	30.12.2015	Էյչ-Էս-Բի-Սի բանկ Հայաստանե ՓԲԸ, Կալպա տարու Հայաստանյան մասնաճյուղ, ՀՎՀՀ 0 2615293	Կրկնակի փոխանցված գումար

35 306,7